

Abstrakt

Diplomová práce pod názvem *UI & fact-checková žurnalistika – úskalí hledání pravdivého poznání umělou inteligencí* zpracovává souvislosti mezi současnou žurnalistikou, fact-checkingem a nástrojem umělé inteligence v období post-pravdivé současnosti. Popisuje vztahy mezi objektivitou a interpretací a rozpracovává problém dichotomie mezi faktem a hodnotou. Teoretickou diskusi následně mění v praktický problém za pomoci žurnalistické disciplíny ověřování fakticity výroku. Jsou představeny nástroje umělé inteligence a jejich potenciál nejen pro žurnalistiku. Praktická část práce se věnuje experimentům s nástrojem umělé inteligence, jenž fact-checking automatizuje. Nástroj je testován ve čtyřech alternativách znalostních bází, reprezentovaných datovými korpusy tuzemských médií. Všechny modely vykazují očekávanou reakci na ontologicky pravdivá a lživá tvrzení, potvrzují pravdy a vyvrací lži. Následně je testováno pravdivé mínění modelů o sociální realitě. Výsledky prokazují, že modely přebírají mínění publikované v datasetech. Z výsledků nicméně nebylo možné vysledovat systematické mínění modelů směrem k polarizacím tematických okruhů. Součástí práce jsou návrhy budoucích změn experimentů. V závěru práce jsou výsledky propojeny praxí i teoretickými koncepty. Výsledky prokazují nerealizovatelnost pozitivistického směru, cestou by mohl být naopak pragmatický náhled na objektivitu a přiznané přibližování se pravdě implementací hodnot.